

Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΔΙΗΜΕΡΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Για τη δικτατορία και τον αντιδικτατορικό αγώνα
στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (1967-1974)

50 χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου
(1973 - 2023)

GRECE 73

la révolte

23 - 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023

Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ

Εργαστήριο Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης
8ος όροφος, αίθουσα 829

Δευτέρα 23 Οκτωβρίου 2023

9.30 Χαιρετισμοί

Κατερίνα Νικολάου, καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Κώστας Ράπτης, καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Διευθυντής Τομέα Ιστορίας, ΕΚΠΑ

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, αν. καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Διευθυντής Εργαστηρίου Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης, ΕΚΠΑ

1η συνεδρία

10.00 - 11.30

Το δικτατορικό καθεστώς και η εξωτερική πολιτική

Πρόεδρος: **Ευάνθης Χατζηβασιλείου**

Πιέρρος Τζανετάκος, Κύπρος, Νοέμβριος 1967: η πρώτη διπλωματική κρίση της δικτατορίας. Αποτελέσματα και επιπτώσεις της πολιτικής ανεπάρκειας του καθεστώτος των συνταγματαρχών

Αλέξανδρος Ζύκα, Η Ostpolitik της δικτατορίας: οι σχέσεις της δικτατορίας των συνταγματαρχών με τα κράτη του ανατολικού συνασπισμού

Γρηγόριος Πατρικάκος, Η άσκηση εξωτερικής πολιτικής στο πλαίσιο μιας στρατιωτικής δικτατορίας: η περίπτωση της Ελλάδας κατά την περίοδο 1967-1974

Χάρης Δ. Ραϊτσίνης, Παράλληλες δικτατορίες 1967-1974: Ελλάδα και Λατινική Αμερική

11.30 - 12.00 Διάλειμμα

2η συνεδρία

12.00 - 13.30

Οικονομία και πολιτισμός

Πρόεδρος: **Μανόλης Κούμας**

Ελένη Κούκη, Τα πρώτα πολεμικά μουσεία στην Ελλάδα. Όψεις της πολιτιστικής πολιτικής της απριλιανής δικτατορίας και των επιβιώσεών της στη μεταπολίτευση

Μαρία Κωνσταντίνα Ζήκα, Η επέτειος της Ελληνικής Επανάστασης στα χρόνια της δικτατορίας: η περίπτωση του Α. Τάσσου

Ηλίας Υφαντής, *Η διαχείριση μνήμης των ελληνικών πόλεων κατά την περίοδο της δικτατορίας*

Ιάσων-Νικόλαος Ροδόπουλος,
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων από την ΕΤΒΑ επί δικτατορίας

13.30 - 14.30 Διάλειμμα

3η συνεδρία

14.30 - 16.00

Η χούντα στην ανώτατη εκπαίδευση

Πρόεδρος: Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης

Βασίλης Γκόνης, *Η χειραγώγηση του Πανεπιστημίου από την 21η Απριλίου*

Βαγγέλης Ζιώγας, *Υποστηρικτές της δικτατορίας στο Πανεπιστήμιο: η περίπτωση της χουντικής ΕΦΕΕ*

Σπύρος Κακουριώτης, *Το Θεατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών κατά τη δικτατορία: χώρος ελέγχου ή ελευθερίας;*

Θεόδωρος Παντίσκας, *Το φοιτητικό κίνημα στα Ιωάννινα κατά την περίοδο της δικτατορίας*

16.00 - 16.30 Διάλειμμα

4η συνεδρία

16.30 - 18.00

Αντίσταση και αντιδικτατορικός αγώνας I

Πρόεδρος: Κώστας Ράπτης

Παναγιώτης Παπαδόπουλος, *Εορτές αντίστασης την περίοδο της δικτατορίας. Η περίπτωση του Αλέξανδρου Παναγούλη*

Ιωάννης Μπρίγκος, *«...Αριστεροί φοιτηταί υποστηριζόμενοι υπό σοσιαλιστών, προτίθενται βαδίσουν κατά Πρεσβείας 21ην Απριλίου»: το αντιδικτατορικό κίνημα στην Αυστρία*

Δωροθέα Καρούτα, *Η αντιδικτατορική δράση στη Θεσσαλονίκη*

Δημήτρης Παπαδιαμάντης, *«Εξ οικείων τα βέλη». Δεξιοί στρατιωτικοί ως επικριτές της δικτατορίας*

Libe

Τρίτη 24 Οκτωβρίου 2023

5η συνεδρία

10.00 - 12.00

Αντίσταση και αντιδικτατορικός αγώνας II

Πρόεδρος: Δήμητρα Λαμπροπούλου

Μαρία-Μαργαρίτα Μελέτη, *Η δημιουργία του ΠΑΚ από τον Ανδρέα Παπανδρέου, μια πολιτική κίνηση απέναντι στη δικτατορία*

Ευδοξία Μαρούγκα, *Η συμμετοχή των γυναικών στον αντιδικτατορικό αγώνα (1967-1974). Μια προσπάθεια χαρτογράφησης του πεδίου*

Αντώνης Σαραντιδης, *«Μπροστά στην μεγαλειώδη λαϊκή εξέγερση»:*
το Πολυτεχνείο και το ελληνικό φοιτητικό κίνημα στη Δυτική Ευρώπη

Μανώλης Πέπονας, *Η αντιδικτατορική τάση εντός της Πανεπιστημιακής Ομοσπονδίας των ΗΠΑ*

Απόστολος Παπαδημητρίου, *Τακτικές ηχητικών βασανιστηρίων της CIA:*
η εφαρμογή του «οπλισμένου θορύβου» ως μέσο βασανιστηρίου από τους ανακριτές του χουντικού καθεστώτος (1967-1973)

12.00 - 12.30 Διάλειμμα

6η συνεδρία

12.30 - 14.00

Τέχνη και αντίσταση

Πρόεδρος: Δημήτρης Παυλόπουλος

Χριστίνα Μαρία Χριστοπούλου, *Γιάννης Γαϊτης: μια μαρτυρία-διαμαρτυρία*

Δανάη Βαή, *Πολιτικές νοσηματοδοτήσεις του πορτογαλικού Fado και του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού: επίσημες πολιτικές και αντίλογοι για το τραγούδι, στην Πορτογαλία (Estado Novo, 1926-1974) και την Ελλάδα (Χούντα των Συνταγματαρχών, 1967-1974)*

Κωνσταντίνα-Αϊσέ Γιλμάζ, *Η μνήμη, το παρελθόν και η Αριστερά στην πεζογραφία του Μάριου Χάκκα: έλξη και απόθηση*

Γρηγόριος Κολύδας, *Η εκ των υστέρων αντίσταση: το καθεστώς της Χούντας μέσα από τον ελληνικό κωμικό κινηματογράφο και το γελοιογραφικό σκίτσο μετά το 1974*

14.00 - 15.00 Διάλειμμα

7η συνεδρία

15.00 - 16.30

Κράτος και πολιτική από τη δικτατορία στη μεταπολίτευση

Πρόεδρος: **Μαρία Παπαθανασίου**

Χρήστος Αληπράντης, *Ρήξεις και συνέχειες στο αντικομμουνιστικό κράτος: το αστυνομικό προσωπικό και η δικτατορία*

Βαγγέλης Π. Κοΰμπουλης, *Οι εκλογές της 17ης Νοεμβρίου 1974 και η πρώτη επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου μέσα από τον Τύπο*

Μαριάννα Μιχάλα, *Μεταβατική δικαιοσύνη και δημόσιος διάλογος: η δίκη των πρωταιτιών της 21ης Απριλίου 1967 (1975) στον Τύπο της εποχής*

Παύλος Τζελέπης, *Ο δρόμος προς την 3η του Σεπτεμβρίου. Η συμβολή της αντιδικτατορικής δράσης του ΠΑΚ και της Δημοκρατικής Άμυνας στη διαμόρφωση του ΠΑΣΟΚ*

16.30 - 16.50 Διάλειμμα

8η συνεδρία

16.50 - 18.30

Ο αντιδικτατορικός αγώνας ως μνημονικό διακύβευμα

Πρόεδρος: **Βαγγέλης Καραμανωλάκης**

Κωνσταντίνος Στράτος, *Ένα άλλο «Πολυτεχνείο». Το Κίνημα του Ναυτικού και η διαμόρφωση του συντηρητικού αφηγήματος για τον αντιδικτατορικό αγώνα κατά τα πρώτα μεταπολιτευτικά χρόνια*

Δαμιανός Αγραβαράς, *Το Πολυτεχνείο στην τηλεόραση της «Αλλαγής». Ο εορτασμός της εξέγερσης του Πολυτεχνείου μέσα από την κρατική τηλεόραση την πρώτη τετραετία του ΠΑΣΟΚ (1981-1985)*

Δημήτρης Γαρρής, *Ιστορία, μνήμη, μαρτυρία, λογοτεχνία: οι πολλαπλές «εγγραφές» του αντιδικτατορικού αγώνα κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας (1974-1995)*

18.30 - 19.00

Συμπεράσματα

Libe

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

- Δαμιανός Αγραβαράς**, απόφοιτος ΠΜΣ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας και Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Χρήστος Αληπράντης**, διδάσκων Κοινωνικών Επιστημών, Αμερικανικό Κολλέγιο Θεσσαλονίκης / μεταδιδακτορικός ερευνητής, ΕΚΠΑ
- Δανάη Βαή**, μεταπτυχιακή φοιτήτρια Κοινωνικής και Ιστορικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Δημήτρης Γαρής**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ υπότροφος ΕΛΙΔΕΚ
- Κωνσταντίνα-Αϊσέ Γιλμάζ**, υπ. διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, ΕΚΠΑ
- Βασιλης Γκόνης**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Μαρία Κωνσταντίνα Ζήκα**, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Βαγγέλης Ζιώγας**, υπ. διδάκτωρ Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, ΕΚΠΑ
- Αλέξανδρος Ζόκα**, μεταπτυχιακός φοιτητής, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς
- Σπύρος Κακουριώτης**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Βαγγέλης Καραμανωλάκης**, αν. καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Διεθνούς Εργαστηρίου Ιστορικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης, ΕΚΠΑ
- Δωροθέα Καρούτα**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ
- Γρηγόριος Κολύδας**, δρ Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Ελένη Κούκη**, διδάσκουσα ΕΑΠ
- Μανόλης Κούμας**, επ. καθηγητής Ιστορίας Διεθνών Σχέσεων 19ος-20ός αιώνας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Βαγγέλης Π. Κούμπουλης**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Δήμητρα Λαμπροπούλου**, επ. καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, ΕΚΠΑ
- Ευδοξία Μαρούγκα**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Μαρία-Μαργαρίτα Μελέτη**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Μαριάννα Μιχάλα**, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
- Ιωάννης Μπρίγκος**, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Βιέννης
- Θεόδωρος Παντίσκας**, απόφοιτος ΠΜΣ Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Απόστολος Παπαδημητρίου** απόφοιτος ΠΜΣ Νεότερης και σύγχρονης Ιστορίας και Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ-
- Δημήτρης Παπαδιαμάντης**, μεταδιδακτορικός ερευνητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

ΕΣΕ

erté

Παναγιώτης Παπαδόπουλος, υπ. διδάκτωρ Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μαρία Παπαθανασίου, αν. καθηγήτρια Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Γρηγόριος Πατρικάκος, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Δημήτρης Παυλόπουλος, καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Μανώλης Πέπονας, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, αν. καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Χάρης Δ. Ραϊτσίνης, μεταδιδακτορικός ερευνητής Marie Curie, Universidad Complutense de Madrid

Κώστας Ράπτης, καθηγητής Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, Διευθυντής Τομέα Ιστορίας, ΕΚΠΑ

Ιάσων-Νικόλαος Ροδόπουλος, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας, Πανεπιστήμιο York, Τορόντο

Αντώνης Σαραντιδής υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Κωνσταντίνος Στράτος, μεταδιδακτορικός ερευνητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Πιέρρος Τζανετάκος, υπ. διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Παύλος Τζελέπης, μεταπτυχιακός φοιτητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Ηλίας Υφαντής, δρ. Διαχείρισης Πολιτιστικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών, δ/ντης 6ου Γεν. Λυκείου Αγρινίου

Ευάνθης Χατζηβασιλείου, καθηγητής Ιστορίας του Μεταπολεμικού Κόσμου, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Χριστίνα Μαρία Χριστοπούλου, απόφοιτη ΠΜΣ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας και Ιστορίας της Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Επιστημονική Επιτροπή:

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Δήμητρα Λαμπροπούλου, Κώστας Ράπτης, Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Ευχαριστούμε την **Χαρά Μπαλή**, ΕΔΙΠ στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ για την συμβολή της στην οργάνωση του διημέρου.

